

«Sakonean mantentzen den zerbaitek etengabe bultzatzen du gazteria aurrerantz»

Pinpilinpauxak egun ez luke hegan egingo, atzo arrautza edo beldarra izan ez balitz. Aurretik zer izan den ez badaki ere, etengabeko eraldaketaren ondorio ditu gaurko gaitasunak. Baina zer gertatuko litzateke mitxoleta gazte horrek iraganean egindakoa gogora ekarri, aztertu eta etorkizunaren mesedetan jarriko balu? Erantzunaren zantzuak eman dizkigute Tximeletak proiektuko kideak diren Ander Perez eta Alaia Martinek Zarauzko Putzuzulo gaztetxean.

| AXIER LOPEZ |

Testua eta argazkiak

TERMOMETROA • TXIMELETAK GAZTE PROIEKTUA

Zer da Tximeletak eta nondik abiatu da proiektua?

ANDER PEREZ. Tximeletak Topatu.info-k martxan jarri duen egitasmoa da. Komunikazio proiektuak eraberritze prozesu batean murgiltzeko erabakia hartu du, batetik Euskal Herriko gazte mugimendua eraldatze fasean dagoelako, eta bestetik, gaur egungo komunikazio ohiturei hobeto egokitzeko. Bide berriari ekin aurretik, eta eraginkortasunez burutzeko, iraganean egindakoa kontuan hartu behar dela ikusi genuen. Hau da, atzera begira jartzea, aurrera begirako perspektiba osoa izan dezagun. Tximeletak ariketa horren emaitza da.

Dokumentala izango da proiektuaren azken emaitza, ezta?

A. PEREZ. Bai, azken hiru hamarkadetan gazte mugimenduak burututako ekimen eta borroka bilduko dituen dokumentala. Gazte mugimenduak izan duen bilakaera Euskal Herrian utzitako fruituak jasoko ditu. Ez da dokumental hutsa izango, ordea. Elkarlana bultzatu nahi izan dugu. Gazteei deia luzatu diegu herrietatik materiala eta informazioa bidaltzeko eta hala, denon artean memoria berreskura dezagun.

Gazte mugimenduko bideoak, argazkiak, pegatinak... biltzen aritu zarete. Zailtasunak izan al dituzue mota honetako materiala eskuratzeko?

A. PEREZ. Material dezente heldu zaigu bide anitzetatik eta jende askoren laguntzari esker.

ALAIA MARTIN. Kontuan hartu behar da mugimendu hori garai

Dokumentalean agertuko diren pertsona guztiei azken galdera bera egin diete: "Hitz bakar batean zer da Euskal Herriko gazte mugimendua zuretzako?" Erantzuna ematea galdetzea bezain erraza ez dela egiaztatu ostean, Martinek "energia" erantzun digu eta Perezek "kideak".

batzuetan legez kanpo bizi izan dela, eta beraz, material hori lortzea ez da hain erraza izan eta arreta handiagoa jarri behar izan dugu.

A. PEREZ. Guk, asko bilduta ere, ziurrenik hartu duguna ez da gazte mugimenduan egin den lan guztiaren lagin bat baino. Eta horrek, hain zuzen ere, erakusten du gazte mugimenduaren aberastasuna, azken urteetan zenbat eta zenbat gauza egin diren.

A. MARTIN. Bildu dugun materialaren kantitateak zein aniztasunak benetako mugimendu baten eta egiazko borroka zabal eta koloretsu baten lekukotasuna ematen du nolabait.

Izen hippie xamarra aukeratu duzue...

A. MARTIN. Tximeletak, huts-hutsean esanda, beharbada ez da orain arteko gazte borroka aurrera eramateko moldeei zuzenki atxiki den hitz bat, baina uste dugu esentzian, tximeleta batek sinbolizatu lezakeen guztiaren baitan, badela adierazgarria edo sinbolikoa. Tximeleta ez delako izaki mistiko magiko hippie huts bat. Eraberritze prozesua da, etengabeko aldatzea da.

A. PEREZ. Tximeletak transformazio propioa bizi du, baina prozesu horretan zehar sortzen den izaki berri edo izate modu bakoitza ez da ezer aurrekoa kontuan hartzen ez bada. Beti da aurrekoaren bilakaera edo ondorioa. Azken hiru hamar-

Denok maite dugu gure herria,
baina aukeran, nahiago EUSKARAZ!

kadetan gazte mugimenduak etengabeko eraldatzea bizi izan du eta aldaketa oro ez da inoiz huts-hutsetik eman. Erabaki bakoitzak oinarrian izan du aurretik izandakoa.

A. MARTIN. Garaietara egokitzeko gaitasun hori islatzen duen animalia bezala ikusten dugu. Trantsizio momentu honetan eta atzera begiratzeko etapa honetan metamorfosi gaitasun hau adierazgarria izan zitekeela ikusi genuen.

Elkarrizketak dira dokumentalaren oinarri.

A. PEREZ. Gazte mugimenduen borrokak aurre egin behar izan die hainbat testuinguru, garai politiko eta sozialei, eta beraz, ezinbestekoa iruditzen zitzaigun garai ezberdinetako jendearen adierazpenak jasotzea. Honez gain, gazte mugimendua anitza da, eremu askotan izan da presente eta lan-eremu adierazgarrienen lekukotasunak jaso ditugu.

A. MARTIN. Izatez, nahiko zaila da hainbeste partaide izan dituen eta 30 urtetik gorako bizitza duen mugimendu edo borroka batez dokumentala egitea. Ertz askoko lana da. Gure ikuspegia eman nahi izan dugu eta horrez gain, gudan ez zeuden kanpoko ikuspegiekin elikatu dugu. Nolabait lan hau guztiona izan zedin edo ahalik eta osoena behintzat.

A. PEREZ. Adibidez, batetik badauzkagu duela 30 urte gazte borrokari lotu zitzaion jendearen adierazpenak: Josune Manterola, Mikel Zubimendi, Mikel Etxaburu edo Maitane Intxaurraga, eta bestetik; Jon Telleria edo Aitziber Plazaola militante gazteenak. Lan-eremuei dagozkenez, intsumisioaren borrokan murgildutako Gotzon Iparragirrerena, gartzetxeen borrokan buru-belarri ibilitako Bea Arana-rena, ikasle mugimenduaren lekukotza eman duen Igor Arroyorena...

Tximeletak.net webguneak lan tresna garrantzitsua izan duzue.

A. PEREZ. Bai. Gaur egun ez da nahikoa etxe barruan dokumental bat produzitu, kaleratu eta gazteriarri amaituriko produktu bat ematea. Prozesua bera kontatu nahi izan dugu eta unean une egiten ari ginena azalerratu dugu webgunearen bitartez. Elkarrizketak egin ahala hauen zatiak sareratu ditugu eta horrela gure lanaren erakusgarri bilakatu dugu tximeletak.net.

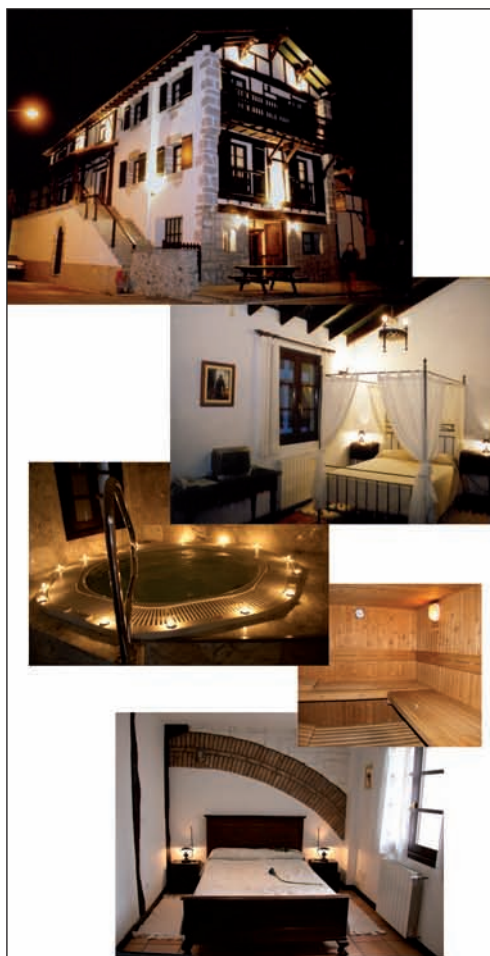
Ariketa zaila bada ere, orain arte egin dituzuen elkarrizketen artean zer nabarmenduko zenukete?

A. MARTIN. Eremuen zein garaiaren arabera nabardurak izan dira. Izan da jendea oso era pertsonalean hitz egin duena eta perspektiba handiz hitz egin duena. Egon da kritika eta auto-kritika puntu bat azalerratu duen jendea ere. Elkarrizketen aniztasun horrek berak eman dio kolorea lanari eta collage polit bat osatu da. Denon artean ikuspegi zabal bat ematea bideratu dugu.

Garai eta esparru anitzeko militanteen adierazpenak izanik, ezberdintasunak ala bat-etortzeak azalerratu dira gehien?

A. PEREZ. Guzti-guztiek gazte mugimenduko parte izateak pertsonalki eman diena azpimarratu dute. Denek, eta hemen ez dago salbuespenik, praktika politikoa praktika pertsonal egin dute, eta beraz, ez dute kanpoko subjektu batez hitz egiten, norberari ekarri dionaz baizik. Horrez gain, nabarmentzekoa da, guztiek bizi izandakoaz oso oroitzapen ona adieraztea. Norberaren bizitzari emandako aberastasun hori oroitzapen gozo bat da guztientzat.

A. MARTIN. Garai guztietako militanteek komunean daukatena tximeleta izaera dela esango nuke. Jakin dute egoera aztertzen, egoerara egokitzen ikuspegi kolektibotik, etorkizuna desiratzen, era kolektiboan bizitzen eta antolatzen, hain juxtu, etorkizun berri horren lorpenerako.

...ametsetan bezala

**ATXASPI
HOTELA**

Bittiria, 24
Lesaka (Nafarroa)
T.: 948 637 536
hotela@atxaspi.com
www.atxaspi.com

Azaroaren 29an aurkezpena

Hil honetan Interneten sorpresatxoren bat izango dela aurreratu digute, baina momentuz ziurra dena da dokumentalaren aurkezpen publikoa azaroaren 29an Donostiako Doka Kafe Antzokian egingo dutela. Abenduaren hasieran Durangoko azokan salgai jarri ostean, aurkezpen dinamikari helduko diote, herriz herri eta eskualdez eskualde lana bere protagonis- tekin, gazteekin konpartitzeko.

Eraldatzeko grina eta ilusioa nabar- menduko nituzke.

A. PEREZ. Maitane Intxaurragak zioen militantzia eta gazte mugimenduaren parte izatea ezin dela ulertu egunean horretarako gorde- tako ordu batzuk bezala. Hau da, militatu eta etxera joatea. Aitzitik, zure konpromisoa bata ala bestea izan, militantziak badakarrela zure bizitzarekiko eredu bat barneratzea eta bizi-eredu horrekiko eguneko 24 orduetan koherentea izatea. Hori gaur egunean aplikagarria da, gazte mugimenduak aurrerantzean izan- go dituen erronka berrietarako.

Jarrai garaiko "trafikanteak eta txakurrak kanpora" moduko lelo zuzen eta gogorretatik, egungo "Indepenfresa eta Sozialimoia"ra bada alderik.

Ezkerretik eskuinera, Tximeletak egitasmoa osatzen duen lan taldea: Unai Bergara bilbotarra, Ander Perez iruindarra, Iraitz Salegi bergararra, Aitor Martinez gernikarra, Alaia Martin oiartzuarra eta Arkaitz Artola donostiarrak.

A. MARTIN. Etengabe ari dira garaiak aldatzen eta zaila da perspektibaz aztertzea. Aldatu dira, behar- bada, 30 urtetik hona estetika eta lan egiteko modua, terminologia, borro- kak lantzeko eta aurrera eramateko era. Hori seinale ona da. Orain dela 30 urteko terminoetan ariko bagina eta eboluzionatu ez bagenu, orduan litzateke arriskutsua. Atzean geratu izanaren sintoma litzateke.

A. PEREZ. Mikel Etxaburuk konta- tzen zigun haiek 80ko hamarkada horretan egiten zituzten gauza asko zentzurik gabekoak iruditzen zitzaizkiela, baina gerora, logika hartu dutela eta horrek ere gaurko gazteengan izan duela eragina. Beraz, gaurko gazteok egin eta egingo ditugun gauza asko zentzu gabeak badira ere, etorkizunean logika hartuko dutela. Ildo hone- tan, unean uneko perspektibarekin gauza batzuk kontraste handikoak direla irudi lezake baina aldaketa horiek esentzia mantenduz gero,

helburuak mantentzen badira, logi- ka hartuko dute etorkizunean.

A. MARTIN. Beharbada trantsizio garai batean gaude eta hori ikus liteke bai estetikan, bai terminoen erabilpe- nean ere. Egia da aldatu dela gogorta- suna, edo leundu dela diskurtsoa modu batean, baina ideiak dira hain justu ahuldu ez direnak. Eta hor dago gakoa. Dokumentalean belaunaldi ezberdinetako gazte borrokako partai- deek iraganaren lekukotasuna emateaz gain, aurrera begirako ikuspegia eman dutenean, nahiko erretratu antzekoa egin dute. Nabardura bertsuak azpi- marratu dituzte, eta orohar, bat etorri dira denak ere, aurrera begirako bide- tan, moduetan eta mantendu behar- ko baloreetan. Egokitze berri honen ezaugarri nagusietan bat egin dute askotan eta horrek adierazten du hor badagoela zerbait sako- nean, etengabe manten- tzen dena eta etengabe bultzatzen duena gazteria aurrerantz. ■

**etxe
pare**
EUSKALINSTITUTUA
INSTITUTOVASCO
BASQUEINSTITUTE

Sasi guztien gaintik, laino guztien azpitik,
zatoz mundura euskararen eskutik!

www.etxepareinstitutua.net

